

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 30. januar 2012
Sagsnr.: 2012-545-0032/MRE
Dok.nr.: 329291

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 10. januar 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 76 (Alm. del) som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (EL).

Spørgsmål 76:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser EU-Domstolens underkendelse af en række danske særregler for transport af levende dyr får for dyrevelfærden, og hvad ministeren vil foretage sig i den anledning?”

Svar:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Fødevareministeriet) kan oplyse, EU-Domstolens dom i sag C-316/10 af 21. december 2011 vedrører en konkret, verserende sag anlagt i 2005 af Danske Svineproducenter mod Justitsministeriet.

I den konkrete sag har Vestre Landsret tidligere i 2006 forelagt et præjudicielt spørgsmål for EF-Domstolen om, hvorvidt de daværende danske regler om indvendig højde, inspektionshøjde og lastetæthed var i strid med bestemmelserne i Rådets direktiv 91/628 af 19. november 1991 om beskyttelse af dyr under transport mv. (transportdirektivet). EF-Domstolen afsagde dom herom i maj 2008 (Domstolens dom af 8. maj 2008 i sag C-491/06). I dommen fastslog Domstolen, at nationale bestemmelser om indvendig rumhøjde i transportmidler, der er mere præcise end dem, der var anført i transportdirektivet, i princippet falder inden for det skøn, som var tildelt medlemsstaterne i henhold til den daværende EF-traktat, under forudsætning af, at bestemmelserne ikke i strid med proportionalitetsprincippet udgør en hindring for samhandelen med levende dyr. Det blev af EF-Domstolen overladt til den forelæggende ret (Vestre Landsret) at foretage den konkrete proportionalitetsvurdering. Denne del af sagen verserer fortsat ved Vestre Landsret.

Transportdirektivet er efterfølgende blevet erstattet af Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter mv. (transportforordningen). Vestre Landsret har i juni 2010 – som led i den nævnte sag anlagt af Danske Svineproducenter – afsagt kendelse om ny præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen. Denne gang forelæggelse af spørgsmålet om, hvorvidt transportforordningen skal fortolkes således, at medlemsstaterne er afskåret fra at udstede nationale regler, der fastsætter detaljerede krav til henholdsvis indvendig transporthøjde, inspektionshøjde og lastetæthed. Det er om dette spørgsmål EU-Domstolen den 21. december 2011 har afsagt dom.

Med dommen er det atter fastslået, at selvom forordninger er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne kan visse forordningsbestemmelser dog kræve, at der vedtages gennemførelsesforanstaltninger af medlemsstaterne. Det fremgår i den forbindelse endvidere, at det følger af fast retspraksis, at medlemsstaterne kan træffe gennemførelsesforanstaltninger til en forordning, hvis de ikke hindrer dens direkte anvendelighed, hvis de ikke skjuler dens fællesskabsretlige karakter, og hvis de præciserer udøvelsen af det skøn, der er tildelt dem ved den pågældende forordning, alt sammen inden for grænserne af forordningens bestemmelser.

Med dommen er det samtidig som noget væsentligt fastslået, at de danske regler i transportbekendtgørelsen, der præciserer transportforordningens krav til lastetætheden for svin under transport, er i overensstemmelse med forordningen.

Det er med dommen herudover fastslået, at for så vidt som transportforordningen ikke fastsætter præcise krav til f.eks. den indvendige højde for en svinetransport, har medlemsstaterne en vis skønsbeføjelse til at vedtage nationale foranstaltninger, som fastsætter talmæssige normer for sådanne højdekrav, så længe de nationale foranstaltninger er i overensstemmelse med forordningen og de almindelige EU-retlige principper, herunder særligt proportionalitetsprincippet. Talmæssige normer vedrørende den indvendige rumhøjde skal således være afpasset efter forordningens hovedformål om beskyttelse af dyr under transport og må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål. Det fremgår ligeledes, at det skal undersøges, om sådanne normer afføder meromkostninger og tekniske vanskeligheder, som kan stille enten producenterne i den medlemsstat, der har vedtaget bestemmelserne, eller producenterne i de øvrige medlemsstater, som ønsker at transportere deres varer til eller gennem den førstnævnte medlemsstat, ringere. Der er i den forbindelse henvist til en tilsvarende præmis i EU-Domstolens dom fra 2008 – som omtalt ovenfor – om bl.a. forholdet mellem de daværende nationale krav til indvendig højde og det daværende transportdirektiv. Domstolens udtalelse herom svarer således til den udtalelse, som Domstolen fremkom med i den nævnte dom om transportdirektivet fra 2008.

Det er af Domstolen overladt til den forelæggende ret (Vestre Landsret) at foretage de undersøgelser, der kræves for at vurdere, om de nationale foranstaltninger er i overensstemmelse med forordningen og de almindelige EU-retlige principper, herunder særligt proportionalitetsprincippet, idet det af dommen fremgår, at der som led i disse undersøgelser skal tages hensyn til de normer, som almindeligvis anvendes i forbindelse med overholdelse af transportforordningen af de øvrige medlemsstater bortset fra den, der har udstedt de pågældende normer.

Det er ikke Fødevareministeriets opfattelse, at EU-Domstolen på de nævnte punkter har underkendt de danske regler. Den nærmere afklaring heraf vil afvente Vestre Landsrets afgørelse.

Domstolens afgørelse giver imidlertid Fødevareministeriet anledning til at overveje, hvilke konsekvenser afgørelsen har for bestemmelsen i § 36, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1728 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer (transportbekendtgørelsen) og særligt, hvilke konsekvenser dommen har for transportbekendtgørelsens bestemmelse i § 9, stk. 5, om inspektionshøjde.

Det fremgår således af dommen, at normer vedrørende den indvendige rumhøjde ved rejser af over otte timers varighed, såsom dem, der er fastsat i overgangsbestemmelserne i § 36, stk. 4, i transportbekendtgørelsen, ikke kan betragtes som forholdsmæssige, når samme medlemsstat i øvrigt har vedtaget mindre strenge normer, såsom dem, der er indeholdt i samme bekendtgørelses § 9, stk. 1, i forbindelse med de almindeligt gældende retsregler.

For så vidt angår reglerne om inspektionshøjde fremgår det af dommen, at transportforordningens bestemmelser om inspektionshøjde – i modsætning til hvad der gjaldt i henhold til transportdirektivet – finder anvendelse på alle transportmidler uafhængigt af transportens varighed. En national foranstaltning, der fastsætter særlige krav om inspektionshøjde, som alene gælder for transport af over otte timers varighed, er på den baggrund ifølge Domstolen i strid med forordningen, da adgangen til dyrene for løbende at kontrollere deres velbefindende skal være sikret på alle transportere. Det fremgår i den forbindelse endvidere, at fastsættelse af talmæssige normer for inspektionshøjde skal opfylde kravene i transportforordningen og være afpasset herefter.

Fødevareministeriet har på baggrund heraf igangsat et arbejde med at klarlægge konsekvenserne af EU-Domstolens afgørelse, herunder særligt afgørelsens betydning for bestemmelsen i transportbekendtgørelsens § 9, stk. 5, idet det om bestemmelsen i § 36, stk. 4, bemærkes, at der er tale om en overgangsbestemmelse, hvorefter transportvirksomhederne indtil den 15. august 2010 ved transport af svin på 40 kg og derover af mere end otte timers varighed kunne vælge at transportere svin efter overgangsbestemmelsen i stedet for efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 9, stk. 1. Da bestemmelsen i § 36, stk. 4, ikke længere er virksom, vil der således ikke i forhold til denne bestemmelse kunne blive tale om fremtidige konsekvenser for dyrevelfærden ved transport af svin.

Det kan i den forbindelse endvidere oplyses, at konsekvenserne af dommen – som led i de overvejelser der foretages i tilknytning til dommen – drøftes med både Kammeradvokaten og Justitsministeriets EU-kontor, ligesom Fødevareministeriet bl.a. har anmodet Fødevarestyrelsen og Rigspolitiet om en udtalelse om deres erfaringer i forhold til kravet om inspektionshøjde, herunder erfaringer med anvendelse af bestemmelsen om inspektionshøjde i praksis.

Det er på den anførte baggrund på nuværende tidspunkt for tidligt at fastslå, om dommen vil få konsekvenser for dyrevelfærden i forbindelse med transport af svin. Bl.a.

fremgår det i forhold til spørgsmålet om inspektionshøjde således ikke af dommen, at der ikke kan fastsættes krav om inspektionshøjde, men blot at der ikke kan fastsættes krav af en sådan karakter, som alene gælder for transporter af over otte timers varighed.

Mette Gjerskov

/ Rikke Freil Laulund